

WASHpad ...

Nieuwsbrief september 2017

Natuurlijk verven in de village

"Echt waar? Laten we dat dan proberen! Goed idee!" En weg is Rahama, naar haar eigen compound om de zaden van de boom genaamd Dawa Dawa op te halen en vruchten van de cashew boom te plukken. We vroegen ons namelijk af hoe we die prachtige kleuren nou toch op de stof konden fixeren, waarop Rahama zei: "Als we thuis de zaden van de Dawa Dawa boom koken – dat gebruiken we als ingrediënt bij het maken van onze kleivloeren - dan moeten we echt uitkijken dat het niet in onze kleren komt want je wast het er nooit meer uit! De vruchten van de cashew boom hebben hetzelfde effect! Kijk maar naar de shirts van al de kinderen hier.. Altijd onder de vlekken van die heerlijke sappige vrucht!"

O wat hou ik van dit soort verhalen...

Toen we in 2014 startten met de productie van de New Cooking Bags was het al een idee voor in de nabije toekomst, een prachtige activiteit die echt iets zou kunnen toevoegen: het zelf verven van stoffen voor de New Cooking Bags.. Een paar jaar later in 2016 toen we met de WASHpads begonnen, kwam het idee weer bovendien: we zouden de stof voor het wasbaar maandverband zelf kunnen ontwerpen en verven... maar eerst wilden we weten of de WASHpads aan zouden slaan..."

Een jaar van uitzoeken en uitvinden volgde: wat is de beste stof voor wasbaar maandverband en wat het gewenste model... En uiteindelijk hadden we het gevonden. We deelden ter promotie WASHpads uit aan organisaties maar ook aan vrouwen en meisjes op straat. Dat waren onze felgekleurde prototypes, gemaakt van gebatikte stof, vervaardigd hier in Ghana. We vroegen altijd wat de vrouwen ervan vonden, hongerig naar verhalen, ervaringen en feedback. Vrouwen vonden het geweldig! Waren heel erg enthousiast... maar een van de opmerkingen die regelmatig geuit werd was: "Maar die batik... er worden toch veel chemicaliën gebruikt bij het verven van die stof? Is dat niet gevaarlijk om het dan als maandverband te gebruiken?"

En daar zit wat in... Niet alleen de verfstoffen zijn chemisch, maar ook de beitsmiddelen die de kleur op de stof moeten houden... En dat als maandverband... We konden ons voorstellen dat dat vragen opriep en waren blij met de milieubewustheid en het meedenken van die vrouwen. Er is zeker wat voor te zeggen...!

En zo kwam het idee van - het op een natuurlijke manier verven van katoen - ineens weer vlak voor onze neus opdoemen en ditmaal wilden we het niet voor ons uitschuiven... Dít was de tijd om er werkelijk iets mee te gaan doen. We vonden het prachtig dat de Ghanezen zelf ons ertoe aanzetten en wilden kijken wat er mogelijk was ... En zo begonnen we te experimenteren met plantaardig verven, in mijn eigen kleine dorpje, niet ver van Tamale...

Een fantastische onderzoeking ... Zo ontzetten leuk om te doen! En het past zo prachtig in dit dorp waar iedereen nog zo dicht bij de natuur leeft! Ik knap hier ook helemaal van op... Toen ik mijn ideeën voorlegde aan mijn nieuwe vriendinnen in het dorp waren zij ook meteen enthousiast en het mooiste was dat ze meedachten! We brainstormden over wat kleur zou kunnen geven op stof en kwamen op de rood gekleurde Sobolobo, een heerlijk fris drankje, gemaakt van hibiscus bladeren... Stengels van een plant die ze vaak door de rijst doen om er een roze-achtige kleur aan te geven, oranje zaadjes die ze gebruiken om de pindapasta mooi in oranjegoud te veranderen, kolanoten die zo mooi kastanje bruin van kleur zijn... wortels die ze altijd bij de kariteboter voegden om de kleur zonnig geel te maken... en zoveel meer! Wat een lust om dat allemaal uit te proberen!

Het hele dorp denkt mee... Ze komen op zondagen langs, brengen wortels of bladeren mee die we ook eens zouden kunnen proberen, geven tips en oude wijsheden door die ze zich herinneren van lang geleden toen ze zelf ook nog verfden met natuurlijke materialen. Vrouwen schuiven aan en beginnen te helpen met afbinden, roeren en stampen mee, halen brandhout en stoken het vuur op... De New Cooking Bags komen goed van pas want zo beperken we de kookduur en rook in onze ogen... Het is gewoon vaak feest bij mij thuis! Sommige stoffen komen teleurstellend uit het verfbad, van anderen geven we elkaar spontaan een high-five!

Later ontdekten we ECO-print... Dat is ook geweldig! En heel iets nieuws hier! Op mijn vrije dag loop ik 's morgens vroeg met een mand aan mijn arm het veld en de akkers in, en pluk en raap bladeren, zaaddozen, takjes waarvan ik nieuwsgierig wordt... zouden ze iets doen op stof? Altijd 'geholpen' door kinderen uit het dorp. Het hele proces lijkt op toveren en het eindresultaat is als een cadeautje dat je uitpakt... Nog nooit zulke mooie waslijnen gehad!

Ik reis met Rahama naar Daboya, een weversdorp waar ze indigo verven. Helaas alles met chemicaliën, maar we laten ons niet afschepen met de woorden dat het zonder chemicaliën niet lukt en kloppen aan bij de enige oude man in het dorp die nog weet hoe ze het vroeger deden en die schouderophalend zegt: "Helemaal niet nodig die troep... Maar tegenwoordig wil men alles snel-snel en gemakkelijk... En hij vertelt ons geheimen die ik op zou willen schrijven... die bewaard moeten blijven!

De dag na ons reisje wordt er al gegraven in mijn tuin en nu ben ik de trotse bezitter van een heuse Indigo-put... Dat indigoverven intrigeert me enorm en de plant waar indigo van gemaakt wordt groeit nota bene gewoon in ons dorp in de berm!

Het zou zo mooi zijn als we zo ver zouden kunnen komen dat de vrouwen in dit dorp ons deze prachtige, op natuurlijke wijze geverfde stoffen zouden kunnen leveren, zij een eigen bedrijfje hebben, een coöperatie misschien en wij makers zijn van originele, bijzondere, duurzame producten... Dat is win-win!

"Salaam Aleikum Salima! " "Wa Aleikum Salaam Rahaman!"

*Verder praten mijn buurman en ik niet want verbaal begrijpen we elkaar niet... Wel gevoelsmatig! Hij vindt het prachtig dat we aan het verven zijn met natuurlijke materialen en ik ben leergierig, super enthousiast en wil alles weten... Het is al donker als hij aan komt scharrelen ... Hij opent een oude rijstzak, ik schijn er meteen met mijn mobiel nieuwsgierig in en hij geeft me een armvol wortels van een of andere boom... Ik kan zelfs in het donker aan de kleur van de wortels zien dat dit spannend gaat worden... Ik lach blij naar hem en leg ze naast de hoop bladeren die een andere buurman me vanavond al kwam brengen... Ik voel me de koning te rijk!
"Nawuni ti biegu Salima!" May God give you another day Salima... wenst hij me ten afscheid toe...
Ja, moge God mij nog maar heel veel nieuwe dagen geven... Zoveel te doen...!*

Geweldig idee, dat proberen we uit ...

Tie and Dye begint met Tie... Hoe je het samenbindt bepaalt het design wat ontstaat.

De vrouwen weten altijd meteen wat er mee moet gebeuren... Hier moet eerst de schors vanaf gehaald worden....De wortel is zacht en heerlijk!

Dat is Rahama ten voeten uit... Ze zegt niet veel maar is iemand van actie en die zie je hier minder dan andersom... Daarom hou ik zo van haar!

Verven met uischillen... Lamanatu is naar de markt geweest en heeft een enorme zak uischillen van vele verkoopsters gebietst....

En wat doen die mannen toch goed mee...! Ik vertel ons plan, koop 3 zakken cement en laat een oliedrum zand afleveren op een bakbrommer.... En binnen 2 dagen heb ik gewoon een verput in mijn achtertuin...! te gek!!!

Wat gaat dit worden en hoe zullen de kleuren zich houden...

Ik vind het grijsblauwe zo mooi van de indigo... de bloempjes zijn onopvallend en er zit al heel veel zaad aan!

Bleven de kleuren altijd maar zo mooi... Nat zijn ze zo veel intenser.

Een ander experiment... ECO-print... Bloemen, bladeren, zaaddozen...

Teak groeit hier op zoveel plekken! De jonge teakbladeren zijn altijd rood van kleur, de ouderen groen... Wat geven ze hun kleur mooi af! Dat is prachtig!

Rahama en ik zijn op de brommer en met de boot over de White volta gereisd om in Daboya te kijken hoe ze daar verven met Indigo. Wat een teleurstelling... Overal vaten waar de chemische variant van Indigo in zit...

Ik blijf maar foto's maken zo blij wordt ik hier van....

Ik heb nog nooit zulke mooie 'was' aan mijn waslijn gehad als in deze weken.